

29.5.2023

Kehitysehdotus #178

Kehitystyöryhmän alityöryhmä 13.6.2023

FINGRID
Datahub

Alustus

- Rakenteilla-tilaisille kohteille ja niiden oletetuille mittaustiedoille ei ole ollut toimialalla selkeää yhtenäistä toimintatapaa datahubin käyttöönotosta alkaen. **Osapuolilla on ollut eriäviä toimintatapoja**, tulisiko rakenteilla-tilaisille kohteille toimittaa mittaustietoa vai ei.
- Datahub 1.0 -aikana rakenteilla-tilaisille kohteille oli mahdollista toimittaa mittaustietoa. **Osa verkoista toimitti** rakenteilla-tilaisille kohteille nollasarjaa omasta toimestaan tai mahdollisesti myyjän pyytäessä tätä. Datahub 2.0:n myötä lisättiin validointi eikä mittaustietoa hyväksytä enää rakenteilla-tilaisille kohteille.
- Rakenteilla-tilaisilla kohteilla **ei ole mittaria eikä siten lähtökohtaisesti saatavissa mittaustietoa**.

Alustus

- Toimialan osapuolilta on tullut toivetta yhtenäisestä toimintatavasta ja myös Datahubin näkemys on, että toimintatapa näissä tilanteissa tulisi olla **yhtenevä koko toimialalla sekä oikeanlainen pitkällä aikavälillä**. Tässä ei tule tehdä vain lyhyellä tähtäimen helppoja ratkaisuja, **vaan ratkaisun tulee olla oikeanlainen myös pitkällä tähtäimellä**, jotta saadaan nykyinen eri osapuolten erilailla toimiminen lopullisesti ratkaistua.
- Tämän asian ratkaisu yhtenäisellä tavalla tulee joka tapauksessa vaatimaan muutoksia jonkun järjestelmässä ja toimintatavassa. Asiaan ei valitettavasti ole ratkaisua, jolla kaikki välttyisivät muutoksilta.
- Edellä kerrotulla olevalla alustuksella datahub pyysi ET:ltä kantaa ehdotettuun (seuraavalla sivulla) toimintatapaan 02/2023.

Tavoitteena tämän keskustelun lopputulokselle: Pitkän aikavälin toimintamalli ja mahdollinen väliratkaisu

- **Mikä on haluttu pitkän aikavälin toimintamalli?** Se mikä on pitkän aikavälin (lopullinen) toimintamalli, vaikuttaa mitkä toimintamallit sopivat mahdollisiksi väliaikaisiksi toimintamalleiksi.
- **Millä aikataululla lopulliseen toimintamalliin on mahdollista päästä?** Mikä on hintalappu tälle?

Datahubin ET:lle ehdotettava toimintatapa ja perustelut

Rakenteilla-tila ja mittaustiedot

- Mittaustietoa ei toimiteta ja hyväksytä lainkaan rakenteilla-tilassa oleville kohteille ja osapuolten järjestelmien on taivuttava tähän.
- *Datahubin ehdotus on, että mahdollinen uusi saneerauksessa-tila tultaisiin käsittelemään mittaustietojen kannalta vastaavasti kuin nykyinen rakenteilla-tila.*
- *Muutokset mahdollisien uusien/uuden tilatiedon osalta ovat vielä kesken ja näitä tullaan tarkastelemaan myös mittaustietojen kannalta.*

Perustelut

- Rakenteilla-tilaisten käyttöpaikkojen (joilla on myyntisopimus) määrät ovat pieniä. Asia aiheuttanut haasteita vain tietyille markkinaosapuolille ja näistä osa on pystynyt jo sopeutumaan tilanteeseen DH2.0:ssa tulleiden muutosten myötä.
- Rakenteilla-tilassa käyttöpaikalla ei ole ollenkaan mittaria eikä siten saatavissa mittaustietoa. Järjestelmissä olevien tietojen tulisi vastata mahdollisimman pitkälle todellista tilannetta.
- Myös ET:n menettelytapaoheessa viitattu rakenteilla-tilaan seuraavasti:
 - ”Mittaroimattomat käyttöpaikat ilmoitetaan datahubiin statuksella ”rakenteilla”. Käyttöpaikalle voidaan tehdä sopimuksia heti, kun sen tiedot löytyvät datahubista. Rakenteilla olevan kohteen toimitus ei kuitenkaan ala, ennen kuin jakeluverkonhaltija on **muuttanut mittaroinnin jälkeen kohteen tilaksi ”kytketty”.**”
 - ”Saadessaan tietää saneerauskohteesta ja mittarin irrottamisesta, tulee verkonhaltijan välittömästi ilmoittaa datahubiin käyttöpaikan päivitystapahtumalla (DH-124) kohteen tilaksi ”rakenteilla”.
- Toimintatavalla vältetään myös mahdolliset virhetilanteet, joissa rakenteilla-tilaisille kohteille toimitettaisiin nolasta poikkeavaa tietoa, mikä heijastuisi edelleen taseselvitykseen.

ET:n ehdotus toimintatavaksi, vastaus datahubin ehdotukseen

Rakenteilla-tila ja mittaustiedot:

- *ET käsitellyt tätä mittaus- ja taseselvitystyöryhmässä 03/2023:*
- *Toivottu, että voitaisiin jatkaa DH 1.0 -mallin mukaisesti toistaiseksi -> verkko voi lähettää rakenteilla-tilaiselle kohteelle mittaustietoa, mutta ei ole pakko.*
- Ajatus, että Datahub voisi generoida nollaa näille käyttöpaikoille mittaustiedoksi, kun tila muuttuu keskellä päivää. **Katso vaihtoehto 4.**

Perustelut

- Työryhmässä toivottiin, ettei tältä osin vaadittaisi nopeita järjestelmämuutoksia, jotka aiheuttavat kustannuksia. Toivottiin, että voitaisiin jatkaa DH 1.0 -mallin mukaisesti toistaiseksi.
- Työryhmä ei nähnyt poissuljettuna, että hyvin pitkän aikavälin mallina voisi olla DH 2.0 -toimintatapa. Tässä siirtymäajan tulee olla pitkä, jolloin saavutettaisiin kokonaiskustannuksellisesti tehokas ratkaisu.

Yhteenveto kehitystyöryhmästä 11.5.2023

- ET:n ajatus, että Datahub voisi generoida nollaa näille käyttöpaikoille mittaustiedoksi, kun tila muuttuu keskellä päivää:
 - Kehitystyöryhmän (KTR) kommentteja: Jos datahub generoi, niin tulisi ehkä olla arvioitua. Kuka omistaa mittaustiedon jos datahub manipuloi sitä matkalla?
- Miten tällä hetkellä toimitaan? Miten käyttöpaikat on saatu laskutettua tähän asti? Onko järjestelmiin tehty jo muutoksia tukemaan 2.0 -toimintamallia, kuinka laajasti?
 - KTR kommentteja: Kahdella järjestelmätoimittajalle 2.0 toimintamalli ei ollut ongelma, voidaan laskuttaa vajaita vuorokausia. Joillakin osapuolilla tehty erilaisia järjestelmäkohtaisia virityksiä ja paljon lisätyötä, jotta saadaan laskutus hoidettua.
- Miten iso ongelma tämä on liiketoimintamielessä, kuinka monta käyttöpaikkaa? / Kuinka paljon tämä aiheuttaa ongelmia laskutuksessa?
 - KTR kommentteja: Ongelma usealla yrityksellä joilla paljon käyttöpaikkoja. Aiheuttaa erittäin paljon lisätyötä.

Yhteenveto kehitystyöryhmästä 11.5.2023

- Varttituki on rakennettu 2.0-ratkaisuun ja taseiden kannalta tulee käyttöön 22.5.2023. Mikä työ viedä tunti-/varttitasoon (laskutuksen hallinta) tämä järjestelmätoimittajilla? Ja tuleeko tästä lisää kustannuksia? Kuinka paljon?
- KTR: Tähän ei tullut erillisiä nostoja.

Vaihtoehto 1: jatketaan 2.0:n mukaisesti -> ei muutoksia nykyiseen toimintatapaan

Ei muutoksia nykyiseen toimintamalliin

- **Mittaustietoa ei toimiteta ja hyväksytä lainkaan rakenteilla-tilassa oleville kohteille ja osapuolten järjestelmien on taivuttava tähän.**
- **Osapuolet ovat jo sopeutuneet tähän ratkaisuun ja ovat käyttäneet omia järjestelmiään 2.0-vaatimusten mukaisesti nyt jo 5 kuukautta.**
- **KTR lisäys: Kehitystyöryhmässä tuli kommentteja että malli aiheuttaa haasteita (useita kommentteja).**

Perustelut (+/-)

- Rakenteilla-tilaisten käyttöpaikkojen (joilla on myyntisopimus) määrät ovat pieniä. Asia aiheuttanut kuitenkin haasteita **useille** markkinaosapuolille ja näistä osa on pystynyt jo sopeutumaan tilanteeseen DH2.0:ssa tulleiden muutosten myötä.
- Rakenteilla-tilassa käyttöpaikalla ei ole ollenkaan mittaria eikä siten saatavissa mittaustietoa. Järjestelmissä olevien tietojen tulisi vastata mahdollisimman pitkälle todellista tilannetta.
- Myös ET:n menettelytapaohjeessa viitattu rakenteilla-tilaan seuraavasti:
 - "Mittaroimattomat käyttöpaikat ilmoitetaan datahubiin statuksella "rakenteilla". Käyttöpaikalle voidaan tehdä sopimuksia heti, kun sen tiedot löytyvät datahubista. Rakenteilla olevan kohteen toimitus ei kuitenkaan ala, ennen kuin jakeluverkonhaltija on muuttanut mittaroinnin jälkeen kohteen tilaksi "kytketty"."
 - "Saadessaan tietää saneerauskohteesta ja mittarin irrottamisesta, tulee verkonhaltijan välittömästi ilmoittaa datahubiin käyttöpaikan päivitystapahtumalla (DH-124) kohteen tilaksi "rakenteilla".
- Toimintatavalla vältetään myös mahdolliset virhetilanteet, joissa rakenteilla tilaisille kohteille toimitettaisiin nolasta poikkeavaa tietoa, mikä heijastuisi edelleen taseselvitykseen.

Vaihtoehto 2: palataan DH 1.0 -malliin

ET:n ehdottama malli:

- **Mittaustietoa voi toimittaa rakenteilla-tilaiselle käyttöpaikalle, ei kuitenkaan ole pakko.**

Perustelut (+/-)

- Tämän toimintamallin toteuttaminen vaatii muutoksia datahubin osalta ja käyttöönotto menee tässä tapauksessa aikaisintaan **01/2024**.
- Osapuolten järjestelmien tulee olla valmiit molempiin toimintamalleihin: toiset verkot toimittavat mittaustietoa, toiset verkot eivät.
 - FG:n ymmärryksen mukaan kaikilla verkkoyhtiöillä ei ole mahdollisuutta lähettää puuttuvia tunteja 0 –arvolla ja hyväksyttävällä statuksella. **Mitä muutoksia vaatisi järjestelmätoimittajilta jotta tähän päästäisiin?**
 - Vaikka verkkoyhtiöllä olisi yllä kuvattu mahdollisuus, **niin kukaan ei pakota heitä toimimaan niin.**
 - Nälin ollen olisimme taas vanhassa tilanteessa, **eikä yhtenäistä toimintatapaa ole.**
 - Kustannuskysymykset molempien (myyjän kannalta, tulee tai ei tule tietoja rakenteilla –tilassa) toimintatapojen sallimiselle järjestelmissä? Onko tämä mahdollista ylipäänsä toteuttaa?
- Tämä toimintamalli on aikanaan aiheuttanut paljon palvelupyyntöjä **jotta toimintamalli saataisiin yhtenäistettyä**

Vaihtoehto 3: mittaustiedon lähetys pakollista

Mittaustiedon lähettäminen on kaikille pakollista:

- KTR:n jälkeen muokattu:
 - Mittaustietoa on verkkojen pakko lähettää rakenteilla-tilaiselle käyttöpaikalle ajalta jolla käyttöpaikalla on myyntisopimus,
 - datahub muistuttaa puuttuvista arvioista.

Perustelut (+/-)

- Tämän toimintamallin toteuttaminen vaatii muutoksia datahubin osalta ja käyttöönotto menee joka tapauksessa vuodelle 2024 (loppuvuosi, **tuotemuutos**).
- Tässä malli aiheuttaa sen, että koska osapuolet ovat jo tehneet muutoksia järjestelmiinsä ja ne toimivat 2.0:n mukaisesti, niin joudutaan muuttamaan mallia takaisin.
- FG:n ymmärryksen mukaan kaikilla verkkoyhtiöillä ei ole mahdollisuutta lähettää puuttuvia tunteja 0 –arvolla ja hyväksyttävällä statuksella. **Mitä muutoksia vaatisi järjestelmätoimittajilta jotta tähän päästäisiin?**
- **Mikä taho asettaa verkkoyhtiöille pakon lähettää mittaustietoja rakenteilla –tilaisille?**

Vaihtoehto 4: 2.0 säännöt, mutta datahub palauttaa puuttuvat arvot myyjälle

Puuttuvan tiedon toimitus datahubilta myyjille:

- Ei tallenneta tai luoda mitään arvoja datahubiin, vaan palautetaan rakenteilla tilan jaksolle 0 –arvot hyväksyttävällä statuksella mittaustietojen haussa. Myyjä voi tarvittaessa hakea mittaustiedot haluamalleen ajanjaksolle.
- Kaikki joutuisivat toimimaan yllä kuvatun mukaisesti. **Tämä voisi olla myös osapuolikohtainen sääntö.**

Perustelut (+/-)

- Tämän toimintamallin toteuttaminen vaatii muutoksia datahubin osalta ja käyttöönotto menee joka tapauksessa vuodelle **2024 (loppuvuosi, tuotemuutos)**.
- Tässä malli saattaa aiheuttaa sen, että koska osapuolet ovat jo tehneet muutoksia järjestelmiinsä ja ne toimivat 2.0:n mukaisesti, niin joudutaan muuttamaan mallia takaisin. **Mitä vaikuttaisi järjestelmätoimittajien kannalta?**
- Tämä vaihtoehto hyödyttäisi mahdollisesti vain joitakin osapuolia
- **Tämä on vastoin datahub –järjestelmän käytön masterdata periaatetta jos datahub muuttaa (välityksessä myyjälle) verkkoyhtiöiltä datahubille tulevaa tietoa (arvot ja tilatiedot)**

Kehitystyöryhmän suositus pitkän aikavälin tavoitteella ja etenemisvaihtoehto ennen sitä

- **Mikä on haluttu pitkän aikavälin toimintamalli?** Se mikä on pitkän aikavälin (lopullinen) toimintamalli, vaikuttaa mitkä toimintamallit sopivat mahdollisiksi väliaikaisiksi toimintamalleiksi.
- **Millä aikataululla lopulliseen toimintamalliin on mahdollista päästä?** Mikä on hintalappu tälle?